

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 10 AUGUSTUS.

Kiezingen.

De tongersche liberalen hebben een schrik van den anderen wereld voor de balloteering die volgens alle waarschijnlijkheid voor het einde dezer maand zal moeten plaats hebben. De vlegelarijen die zij bij de kiezing van den 1° juli aan den dag gelegd hebben zijn zoo duidelijk bewezen dat geen enkel lid der bestendige deputatie de balloteering van den 1° juli heeft willen goedkeuren.

Heden stellen onze liberalen alles in het werk om de beslissing der bestendige deputatie door den koning te doen breken.

Waarom?

Dat is heel eenvoudig; omdat zij weten dat de burgers van Tongeren niet meer van zin zijn hunne stemmen aan de liberale kandidaten te geven. De schrik der liberalen voor eene nieuwe kiezing en de moeite die zij zich geven om de balloteering van den 1° juli te doen goedkeuren, bewijzen genoeg dat er een draai in de geesten gekomen is.

De vreemdheid die onze kieshaspelingen van verre ziet, heeft moeite om uit den uitslag onzer laatste kiezingen loos te worden.

Daar stond van den eenen kant eene lijst katholieke kandidaten op den rang die door hunne kennissen en aanzienlijkheid aller stemmen verdienden. Van den anderen kant zag men eenen hoop liberale kandidaten, waarvan de slimste waarschijnlijk nooit geteuten heeft in welk jaar de gemeente-wet gemaakt werd.

De oude katholieke stad Tongeren had te kiezen tusschen eene lijst deftige burgers die alle noodige waarborgen opleverden om het algemeen welzijn te bevorderen en eene yst partijgeestige twistzoekers die in de kiezing niets anders zochten dan de voldoening eener belachelijke ambitie.

De tongersche burgerij moest in een woord keus doen tusschen de katholieke kandidaten die alle onze godsdienstige belangen willen handhaven, het godsdienstig onderwijs in onze scholen behouden en het katholieke kerkhof niet laten ontheiligen; en van den anderen kant tusschen de liberale kandidaten die niet durven afstrijden dat het liberaal programma de uitsluiting van den priester uit de school en de schending van het katholiek kerkhof vraagt.

Hoe verstaat men dat die goede kiezers van Tongeren hunne stemmen gaan geven aan de

liberalen? Is het geene schande voor Tongeren dat de meerderheid der kiezers eenen liberalen gemeente raad naar het stadhuis zenden. Dat zoo iets gebeure in Luik of in Brussel, waar de vrijmetselarij onder alle klassen der bevolking hare wortelen heeft geschoten, dat is te begrijpen; de vieze mannen die daar de bovenhand hebben bekennen rechtuit dat zij kerk, priester en godsdienst bestrijden. Maar dat zoo iets in het katholieke Tongeren kan gebeuren, neen dat is niet te verstaan.

Wie nogtans van kort bij de zaken nagegaan heeft, die heeft geen leed om het woord van het raadsel te vinden. Dat kiesbedrog in het groot kan wel een maal lukken; men kan door zulke wraakroepende middelen de kiezers wel eens verleiden, maar men foet den Tongenaar op zulke grove wijze geen tweeden keer. Het is omdat onze liberalen dat heel goed weten dat zij zulken ongenadigen schrik hebben voor de aanstaande kiezing. Rechtuit gezegd: het is niet zonder reden. De oogen der burgers van Tongeren zijn open gegaan en degenen die zich zoo goedwillig hebben laten bedriegen zijn heden de vurigste om op nieuw den strijd aan te gaan en onze stad te wassen van de schande die haar den eersten juli werd aangedaan.

Wij wachten vol betrouwen de beslissing des konings en de nieuwe uitspraak der kiezers af.

De nieuwe gemeente raden zullen op maandag 2 september in bediening treden. Zoo zullen onze nieuwe liberale raadsleden reeds bij de tongersche kermis eene flambé kunnen in de processie dragen.

Den 1° juli was het hier gelijk overal kiezing geweest voor de hernieuwing van den gemeente-raad. Een der nieuw gekozenen, den vereischten ouderdom niet hebbende, zoo werd zijne kiezing door de bestendige deputatie vernietigd en verleden dinsdag moest er in zijne vervanging een ander raadslid gekozen worden.

Wij meenden dat kiezingske zoo stillekens onder ons boerkens af te lappen; maar op eens komt daar een vreemde kandidaat uit Tongeren afgeredeld, den aardigsten oliekoop die gij van uw leven gezien hebt. Alle dagen, van 's morgens vroeg, zat die jongen in het dorp om aan de Kunsemenaren het nieuw liberaal geloof te verkondigen en hun te doen

begrijpen dat hij bestemd was om burgermeester der gemeente te worden.

Die van Kunsem zijn somtijds wel wat gek van kop, maar zij zijn toch nog niet zoo zeer van hun verstand af om zich zoo iets voor burgermeester te laten opdragen. Ook hebben wij verleden dinsdag dezen vreemden vogel eene knappe buis aan zijnen rooden staart gehonden.

Merci, Mijnheer de liberale kandidaat, wij hebben hier uwe diensten niet noodig. Wij hopen het nog lang te doen met onzen goeden ouden burgermeester.

Een kiezer van Kunsem.

De wereldlijke scholen en de scholen der Broeders van liefde van Parijs hebben gekampt ter bekoming van tachtig gemeentebourzen. De wereldlijke scholen hebben 201 leerlingen aangeboden, van welke 121 zijn van kant gezet geweest bij de eerste proef; 37 waren aanneemlijk, en 25 werden definitief aanvaard.

De scholen der Broeders hebben slechts 166 leerlingen voorgesteld; 26 werden op zijde gezet bij de eerste proeven, 96 zijn aanneemlijk verklaard geweest, en 31 definitief aanvaard. In de lijst, bij orde van verdienste opgemaakt, hebben de leerlingen der Broeders 16 nummers op de 20 eersten.

Er valt niets te voegen bij de welsprekendheid dezer cijfers die onze liberale dagbladen niet zullen opnemen!

Pleziertocht naar Dordrecht en Rotterdam.

Uit de omstreken van Bilsen hebben wij deze week eene belangrijke mededeeling gekregen, onder den titel van *Pleziertocht naar wisselaar* doen aanmerken dat zijne reisbeschrijving wat lang is om in haar geheel in den *Postrijder* kunnen opgenomen te worden. Wij zijn gedwongen zijn werk te verkorten en de reis slechts aan den Moerdijk te beginnen:

« *Houra! Houra! Houra!* Daar is de Moerdijk, daar zijnde blauwe wateren van het Hollandsch-Diep, daar zeilen ontelbare schepen, daar zijn wij op die monsterachtige brug, die alleen eene reize van twee honderd mijlen verre verdient. Gedurende 8 minuten rollen wij voort als in de lucht over dat onmetelijk waterplein en houden eindelijk stil en stappen af aan de wederzijde. Veertien pijlers slechts onderschragen dat reuzenwerk van meer dan twee duizend meters lengte. De bodem, de zijposten en dwarsstukken van boven bestaan uit louter ijzer, zoodat men er als

zij slechts van verre den rustigen slaperigen tred van den nachtwaker verneemt en niemand achter haar is dan hare eigen schaduw. Zij loopt door de stille straten, altijd sneller en sneller; nu is zij op de markt gekomen, waar de oude dom in de schemering nitsteekt en het gouden kruis op den toren, door de morgendstraal verlicht, helder glinstert. Dat trekt haar sterk aan. Daarheen richt zij hare schreden. Zij gaat de oude steenen trappen op en voor de kerkdeur knielt zij neer. Zij bidt en weent bitter. Dan rijst zij op en leunt tegen de deur, zonder beweging, evenals de steenen engeltjes boven haar, die den marmere boog van het gewelfd portaal dragen. Ook zij heeft veel zwaars te dragen!

Maar zij mag niet langer toeven; in de morgendkoelte is het te koud in dat dunne rokje. De eene rilling na de andere gaat over haar teer lichaam heen.

Terwijl zij voorzichtig hare naakte voetjes op een steenen trap zet, valt haar oog op iets blinkends in eene scheur. Zij bukt en neemt een stuk geld van den grond op, beziet het nieuwsgierig, reinigt het van het stof en gaat langzaam, terwijl zij het gevondene van tijd tot tijd beziet, om den dom heen naar een der nauwste hoekstraten, welke daarop uitloopen. Voor de deur van een oud smal huisje blijft zij staan. Eindelijk opent zij die zachtjes, bevreest sluipt zij door het voorhuis eene deur voorbij naar den tuin, vanwaar zij langs een steilen overdekten trap in een lang smal kamertje komt. Door het maanlicht wordt het ellendige arme huisraad, een klein ledikant, een houten stoel en tafel, schaars verlicht. In de vensterbank staat het eenige sieraad, een bloeiende vuurroode geranium.

Op het bed ligt, onder een paar dunne dekens, eene oude vrouw. Toen het meisje het bed naderde ging de oude slaapdronken overeind zitten en strek zich de verwarde grijze haren

in eene onmetelijke vogelskooi doorrijdt. Dat werk, dat kan met recht eene stoute onderneming en het meesterstuk van Nederland genoemd worden. Van boven de in de lucht hangende brug hebben wij ook den tijd eenen blik te werpen op die dooreenkrikelende menigte. Met den ledere reisak op den rug en de driokflesch aan de zijde, hebben al die lieden het voorkomen als gingen zij eene reis rondom de wereld ondernemen.

De stem der treingleiders kondigt welhaast het vertrek aan en nu snellen wij voort over een eiland van drie mijlen lang en twee breed, welker grond meestendeels in vroegere tijden aan het water ontwoerd en nu met vette weilanden overdekt is. Aan het noorder uiteinde ligt het rijke en oude Dordrecht. Honderden windmolens omringen en wijzen deze stad aan in de verte. Terwijl de reizigers ze aan makender toonen en eer zij hebben kunnen gelukken hun getal te bepalen, houdt het gevaarte stil voor de statie. Dat sierlijk gebouw verdient hier eene plaats in te nemen tusschen al die hemelsche lusthoven en fraaie rijke manswoningen. De baas uit 't *Hôtel du lion d'or* noodigt ons op zijnen *diner à deux francs* en zijne *boissons frappées*, maar die welwillende uitnodiging kan niet beantwoord worden; want nauwelijks kunnen wij de voornaamste straten van de bakermat der Hollandsche gereformeerde kerk doorloopen, onze aanmerkingen maken over die eigenaardige vooroverhellende hooge huizen met hunne zonder uitzondering geel geverwde deuren, vensters, stijlen, luiken en ramen; nauwelijks hebben wij den tijd de Beurs, het Stadhuis, de Hoofdkerk in oogenschouw te nemen en het standbeeld van Scheffer te bezoeken; — aan de overzijde der stad ligt de stoomboot *Johan de Witt* ongeduldig te bruischen. Onder die ouderwetsche poort door, over die smalle plank, en wij zitten daar open gepropt tusschen al dat geraas als in een bijenkorf. Wat gewrongen en gewiegeld en dan onder het gejuich der op de kaai toegestroomde menigte voortgesteved naar... Rotterdam.

Allengskens bedaar de geestdrift, die duizend wemelende hoofden kruipen terug in bunne hoedranden, *hats*, worden weer in bunne heroversterft, het oververdoovende geraas van eenen hoop Duitsche muzikanten houdt een oogenblik op, en Dordrecht verdwijnt welhaast uit het gezicht. En nu, spoedig naar boven op de brug, om de hoorden van dien lieven uitgestreken waterplas te bewonderen. Eilaas! 't zijn hier de Maasovers niet meer van Dinant tot Maastricht, 't zijn hier die verrukkelijke en bij elken stap veranderende streken niet, die het oog onophoudend streelen; geene heerlijke boschkaadjes in verrukkelijke klimming op de helling der heuvels; geene verrassend schoone lusthuizen en kastelen op den top der rotsen en nogtans omringd van prachtige hoven, van groene weiden, van steile wijnenbergen, van kabbelend en rotsleend neervallende beken of rivieren, die in kronkelende bochten sluimerig voortvloeien of in het rad der

niet het gelat, zag het meisje lang stijf aan, alsof zij zich iets wilde herinneren.

— Wel! wel! Sefintje, dus weergekomen, weergekomen! Ik dacht het wel; 't water is koud en 't jonge bloed zoo heet, zoo heet, en het water is diep! 'k Heb het wel gedacht, dat gij weer zoudt komen, vogeltje, en heb mij in uw nestje gewarmd.

— Ja, Grietje, ik ben weergekomen, omdat ik erkende dat het zonde was wat ik wilde. Maar waarom slaapt ge hier boven? ga moet beneden bij mijnheer de wacht houden, en nu ligt gij hier in mijn bed! schaam u! wordt ge er dan niet voor betaald?

— Waken? waarom dan beneden waken? Mijnheer heeft geen wacht meer noodig, hi, hi, en er is niets te stelen, niets is er meer! Kind! wie zal een doode bestelen? Dat brengt geen geluk aan. Maar wat hebt ge daar? riep de oude het bed nitspringend. Een ducaat, een blanke nieuwe Friedrich d'or! Geef het mij, ja geef het mij!

— Het goudstuk is nog het mijne, noch het uwe. Ik heb het bij den dom gevonden en zal het aan de politie overgeven, zooals het voorgescreven is! zeide het meisje en stak het goudstuk in den zak, toen de oude er naar greep.

— Voor de kerkdeur, ha, ha!

— Geloof het, of geloof het niet; ga naar beneden, bij mijnheer en blijf bij het lijk, of ik zeg het aan den wijkmeester, en dan krijgt gij geen waakloon.

— Nu, nu, 'k ga al, bromde de oude. Ha, ha, gevonden, dus gevonden, bij de kerk gevonden, lachte zij, terwijl zij met moeite den trap afkletterde.

Josephine stond voor het bed. Zij zijds van het kussen, waarop de oude gelegen had. Zij trok den eenigen houten stoel in eenen hoek van de kamer, hulde zich tegen de koude in een paar

DE PLEEGVADER.

I.

Wat is het een zeldzaam gevoel, wanneer men 's nachts in den maneschijn door de straten van eene stad wandelt! Hoe geheel anders is dat, wanneer men zich in een woud of veld bevindt: Hier het stille, inoelige leven in planten en dieren, daar dezelfde smart, dezelfde lucht als over dag, al is het ook in andere gestalten, kleuren en vormen; dezelfde onophoudelijke polsag der natuur. De boomen in het woud, de kruiden en het gras groeien en waken 's nachts in het maanlicht, onder de sterren, even goed als in het zonlicht maar het leven der stad, de menschheid met hare duizendvoudige handteekeningen, is dood en stil in den nacht. De huizen, de straten der stad staan zoo stijf en onbewegegelyk, alsof hun leven uitgeblust was, alsof zij allen door eene beroerte waren getroffen en hunne polsen en harten verstijfd zijn. Dan is het inderdaad beangstigend.

Wij sluipen ze voorbij als een wezen, dat wij niet storen mogen, alsof wij in eene kamer zijn, waar iemand doodziek ligt. Wij zijn er bang voor, ze te wekken, en als wij het deden, wie weet of zij wel wakker werden?

En wanneer de schemering de overhand krijgt over den nacht, en de lichten aan den hemel uitgaan en het een na het andere verdwijnt en nog slechts met hunne bleke oogen ons toewenken, alsof zij nog iets vergeten hadden, dan wordt men zoo twijfelmoedig om het hart, alsof het goede en het booze daar binnen om den voorrang strijden en van elkander scheiden als licht en duisternis, als hemel en hel.

En het begint te schemeren. Op den breeden stroom, die de noordwaertsche stad zoo machtig

voorbijloopt, schittert het maanlicht op de groote golven, die zich langzaam opheffen en neerzinken en als in den droom plompen en plassen. Aan de kaai liggen in het schemerlicht de koopvaardij-schepen en droomen van hun vaderland, van de groote ruime wateren, waarover zij heengedreven zijn. De masten en ra's steken trotsch in de lucht. Hier en daar wrijven de touwen zich kwaadaardig tegen elkander; eene windvlaag knarst en sluit, alsoewel zij niemand aanraakt. Een wimpel, een opgerold zeil slaat, door den rukwind getroffen, tegen den mast en klopt, alsof het herinneren wilde, dat het eindelijk tijd is om op te staan. Eene plank, welke de warme zonnestralen bij den Nijl verdroogd hebben, rekt zich uit in alle voegen en splijt dan plotseling door in het hart. Eene ketting, bij de Ohio gesmeed, schudt zich en knarst, God weet waarom. Dan is het weer stil alsof ra en mast, zeildoek en touwen, steenen, planken en kettings ingespannen luisteren naar wat nu weer eerst plassen, kuarsen of klinken zal.

Door de schemering sluipt een meisje van achttien jaar de scheepsladders voorbij; een slaak, schoon kind met ongedekt hoofd en bloote voeten, de handen in elkander geperst; de donkere gelovende haren hangen los over hareu bals. Haar gelaat is doodsbloek; de groote donkere oogen zijn vol tranen. Zoo dikwijls een gerucht de nachtelijke stilte afbreekt, blijft het meisje staan en kijkt schuw en verschrikt om. Wanneer er tusschen de schepen eenige ruimte is, blijft zij staan en ziet stijf met de groote verwonderde oogen in het donkere water, alsof zij daaronder iets zocht. Zij talmt, blijft weer staan, wringt de handen en drukt ze weenend voor haar gezicht.

Maar plotseling wendt zij zich om, alsof zij een besluit genomen heeft, keert haastig naar de stad terug, alsof iemand haar vervolgt, terwijl